

Sallila Sähkönsiirto Oy
Mikko Vihanto
mikko.vihanto@sallila.fi

Viite Lausuntopyyntö 6.6.2025

Aihe Huittinen Sampu, maakaapelointi

Sallila Sähkönsiirto Oy tekee maakaapelointia Huittisten Sammu alueella. Kaapelointia koskevat suunnitelmat on toimitettu Satakunnan Museoon.

Sammunjoen varteen syntynyt Sammun ja Nanhian kylien asutus on todennäköisesti peräisin esihistorialliselta ajalta, mihin viittaavat löydetyt rautakautiset kalmistot sekä Keikyään johtavan tien varrella oleva Käräjämäki. Kylät ympäristöineen ovat valtakunnallisesti merkittävää rakennettua kulttuuriympäristöä (RKY 2009). Alue on myös maakunnallisesti merkittävää kulttuuriympäristöä (Satakunnan rakennusperintö 2005 ja 2023). Suunnittelualueella sijaitsee lisäksi kaksi muinaismuistolain (295/1963) rauhoittamaa kiinteää muinaisjäännöstä: Sammun keskiaikainen kylätontti (<https://www.kyppi.fi/to.aspx?id=112.1000012417>) sekä Kappelinmäen eli Takkulan kalmisto (<https://www.kyppi.fi/to.aspx?id=112.102010003>).

Suunnittelualueen valtakunnallisesti ja maakunnallisesti merkittävät kulttuuriympäristöt on osoitettu Satakunnan vaihemaakuntakaavassa 2, jossa niitä koskee yhteinen suunnittelumääräys: *Alueen yksityiskohtaisemmassa suunnittelussa on otettava huomioon alueen kokonaisuus, erityispiirteet ja ominaisluonne siten, että edistetään niihin liittyvien arvojen säilymistä ja kehittämistä mukaan lukien avoimet viljelyalueet. Kaikista aluetta tai kohdetta koskevista suunnitelmista ja hankkeista, jotka oleellisesti muuttavat vallitsevia olosuhteita, tulee museoviranomaiselle varata mahdollisuus lausunnon antamiseen. Kohteen ja siihen olennaisesti kuuluvan lähiympäristön suunnittelussa on otettava huomioon kohteen kulttuuri-, maisema-, luonto- ja ympäristöarvot sekä huolehdittava, ettei toimenpiteillä ja hankkeilla vaaranneta tai heikennetä edellä mainittujen arvojen säilymistä.*

Alueella on voimassa Huittisten keskustaajaman osayleiskaava (2014), jossa suunnittelualueen peltoalueet on osoitettu merkinnällä MA tai MA-1 maisemallisesti tärkeäksi peltoalueeksi. Merkintään MA liittyy kaavamääräys:

*Alueen peltojen ja niittyjen säilyttäminen avoimina – viljeltyinä peltolina tai hoidettuina niittyinä – on erityisesti näillä alueilla perustelua. Maisemaa muuttavaa maanrakennustyötä, tienrakentamista tai muuta tähän verrattavaa toimenpidettä ei saa suorittaa ilman lupaa (maisematyön luvanvaraisuus MRL 128§). Määräys ei kuitenkaan koske puiden kaatamista. Uudisrakentamisen sopeutumiseen ympäristöönsä on kiinnitettävä erityistä huomiota. **Rakentaminen tulee ensisijaisesti pyrkiä sijoittamaan olemassa olevan rakennuskannan yhteyteen tai metsäsaarekkeisiin.** Rakennusten tulee sijoittelun, koon, muodon ja väriyksen puolesta olla ympäröivään luonnon- ja kulttuuriympäristöön soveltuvia.*

Merkintään MA-1 liittyy puolestaan määräys: *Alueen peltojen ja niittyjen säilyttäminen avoimina – viljeltyinä peltolina tai hoidettuina niittyinä – on erityisesti näillä alueilla perusteltua. Maisemaa muuttavaa maanrakennustyötä, tienrakentamista tai muuta tähän verrattavaa toimenpidettä ei saa suorittaa ilman lupaa (maisematyön luvanvaraisuus MRL 128 §). Määräys ei kuitenkaan koske puiden kaatamista. Alueella sallitaan maankäyttö- ja rakennuslain nojalla vain maa- ja metsätalouteen liittyvä rakentaminen.*

Suunnittelualueetta koskee osayleiskaavassa myös valtakunnallisesti merkittävää rakennettua kulttuuriympäristöä koskeva aluemarkinta, johon liittyy kaavamääräys: *Alueiden käytön on sovelluttava alueen historialliseen kehitykseen. Alueen vanhan rakennuskannan säilymistä ja uudiskäyttöä tulee edistää. Mahdollisen täydennysrakentamisen ja muiden muutosten on sopeuduttava kulttuuriympäristön ominaisluonteeseen ja erityispiirteisiin. Alueella ei saa tehdä toimenpiteitä, jotka vähentävät kulttuurimaiseman, historian ja kaupunkikuvan kannalta merkittävän aluekokonaisuuden arvoa.*

Lisäksi alueen maakunnallisesti merkittävää kulttuuriympäristöä koskevassa kaavamääräyksessä mainitaan erikseen mm.: *Rakentamisen sijoittamista ei tule suunnitella maisemakuvaa pirstovasti avoimille viljelyalueille, ellei se olennaisesti liity maa- ja metsätalouden toimintoihin.*

Suunnittelualueella on voimassa useita eri ikäisiä asemakaavoja, jotka ovat katsottavissa kulttuuriympäristön ja maiseman suojelun osalta vanhentuneiksi.

Satakunnan Museon kannanotto**Rakennettu kulttuuriympäristö ja maisema**

Alue on valtakunnallisesti merkittävää rakennettua kulttuuriympäristöä, johon liittyy keskeisesti myös alueen viljelykset ja avoin viljelymaisema. Kaikessa toiminnassa on kiinnitettävä huomiota siihen, että ympäristö palautuu töiden jälkeen ennalleen. Muuntamoiden sijaintia ei ole esitetty suunnitelmassa, mutta sijoittamisessa tulee välttää peltoaukeiden reunoja siten, että muuntamot eivät vaikuta avoimeen peltomaisemaan ja näkymiin. Muuntamot tulee sijoittaa joko jo rakennetun alueen yhteyteen tai esimerkiksi metsäalueen reunaan.

Arkeologinen kulttuuriperintö

Sammun kylätontti on osittain edelleen asuttu. Kaivettavat kaapeliliinat sijoittuvat myös kylätontin alueelle, mutta kulkevat pääosin teiden varsilla ja jo olemassa olevien kaivulinjojen vierellä. Museon näkemyksen mukaan arkeologisen kulttuuriperinnön osalta hanke voidaan toteuttaa suunnitelman mukaisesti, mutta muinaisjäännösalueilla kaivettaessa kaivutyö on kuitenkin tehtävä arkeologin valvonnassa. Työtä suunnitellessa tulee ottaa huomioon, että erityisesti Kappelinmäen kalmiston läheisyydessä työmaa voidaan aika ajoin joutua keskeyttämään arkeologisten ilmiöiden dokumentoinnin vuoksi. Arkeologisen valvonnan voi tilata haluamaltaan arkeologitoimijalta. Tutkimuskustannuksista vastaa muinaismuistolain 15§ mukaisesti hankkeen toteuttaja. Luettelo maamme arkeologisia tutkimuksia suorittavista toimijoista on saatavissa Museoviraston verkkosivuilta osoitteesta <https://www.museovirasto.fi/fi/kulttuuriymparisto/arkeologinen-kulttuuriperinto/arkeologisen-kulttuuriperinnon-tutkimus/arkeologisten-kenttatoiden-tilaaminen>

Satakunnan Museo

Museonjohtaja Johanna Jakomaa

Tutkija Olli Joukio

Arkeologi Leena Koivisto

Tiedoksi

Varsinais-Suomen ELY-keskus/kirjaamo, Johanna Rinne
Museovirasto/kirjaamo

Tämä asiakirja on hyväksytty sähköisesti Porin kaupungin asianhallintajärjestelmässä